

سفارشات امام رضا^{علیه السلام} برای روزه‌های پایانی شعبان‌المعظم:

... وَ أَكْثُرٌ مِنَ الدُّعَاءِ وَ الْإِسْتِغْفَارِ وَ تِلَاوَةِ الْقُرْآنِ
وَ تُبُّ إِلَى اللَّهِ مِنْ ذُنُوبِكَ لِيُقْبِلَ شَهْرُ رَمَضَانَ
إِلَيْكَ وَ أَنْتَ مُخْلَصٌ لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ
وَ لَا تَدْعُنَّ أَمَانَةَ فِي عُنْقِكَ إِلَى أَدِيَّتَهَا،
وَ فِي قَلْبِكَ حِقدًا عَلَى مُؤْمِنِ إِلَى نَرَعَتَهُ

دعا و استغفار و قرائت قرآن را بیشتر کن
و در محضر خداوند، از گناهان گذشته ات توبه کن
تا اینکه در حال اخلاص وارد ماه رمضان شوی
امانتی را بر گردن خود باقی مگذار،
مگر آن که آن را ادا کنی:
در دلت کینه هیچ مؤمنی نباشد،
مگر اینکه آن را از دل بیرون کنی.
وسائل الشیعه، ج ۱۰، ص ۳۰۱ وسائل الشیعه، ج ۱۰، ص ۳۰۱

* ۷۵۰م:

نشریه موازین (ا) می توانید
از طریق سایت پاسدار و سراج اندیشه دریافت کنید.

ناینگلی ولی فقیه در پاها
وقریباید شرعی ضوابط و برنامه
ساوات اطباق بسانی فقی

س ۹) نماز و روزه سربازانی که می‌دانند بیش از ۵ روز در مکانی می‌مانند، ولی از خود اختیاری ندارند، چه حکمی دارد؟

ج) با اطمینان به اینکه ۵ روز یا بیشتر در یک مکان خواهد ماند، واجب است که نماز خود را تمام بخواند و روزه بگیرند.

س ۱۰) حکم سفر طولانی چیست و چه سفری مصدق سفر طولانی می‌باشد؟ و در سفر طولانی از چه وقت و از چه روزی و یا از چه مکانی نماز تمام است؟

ج) برای تمام بودن نماز و صحبت روزه لازم است عرفاً سفر، شغل او محسوب شود؛ خواه با چند سفر باشد یا در یک سفر طولانی، مانند کسی که یک مسیر دریایی طولانی را برای شغل خود طی می‌کند، و تشخیص سفر طولانی امری است عرفی، و تعیین مصدق آن بر عهده مکلف می‌باشد.

و از زمان حرکت اولین روز سفر، همین که از حد ترخص خارج شد، سفر شغلی صدق می‌کند، و نمازش تمام است.

س ۱۱) در یکی از شهرها متولد شدم و رشد و نمو یافتم، ولی محل کارم ۲۰۰ کیلومتر با وطنم فاصله دارد و برای شغلی باید به محل کار سفر کرده و بین ۷ تا ۱۲ روز در آنجا بمانم و به وطن بازگردم، حال تکلیف بنده نسبت به نماز و روزه چیست و باید چگونه عمل کنم؟

ج) اگر در خلال هر ۵ روز حداقل یک بار برای شغل، سفر انجام شود و این تردد شغلی حداقل دو سه ماه ادامه داشته باشد، نماز در سفرهای شغلی در مبدأ، مقصد و بین راه تمام و روزه صحیح است و اگر ۵ روز یا بیشتر در یک محل اقامت شود، در سفر اول شغلی نماز شکسته و بعد از آن تمام است؛ و در سفرهای شخصی حکم مسافر را دارد. در غیر این صورت، هر زمان که می‌دانید حداقل ۵ روز در محل کار اقامت دارید، نماز تمام و روزه صحیح است و اگر نمی‌دانید، حکم مسافر را دارید.

۴

س۶) مسافری در برگشت از سفر به وطن در وقت نماز ظهر داخل در حد ترخص شده ولی داخل بلد نشده حکم نماز و روزه او چیست؟

ج) نمازش تمام است، گرچه احتیاط مستحب جمع بین قصر و تمام و یا تأخیر نماز تا دخول به شهر است؛ اما روزه باطل است، گرچه احتیاط مستحب این است که روزه آن روز را بگیرد و بعدا هم قضایش را به جا آورد. س۷) فردی بدون قصد سفر به مکانی می‌رود. و بعد از توقف متوجه می‌شود که ۵۰ کیلومتر از شهر خود دور شده است؛ اگر در همان نقطه‌ای که توقف کرده است بخواهد نماز بخواند، نماز را کامل بخواند یا شکسته؟

ج) در فرض مرقوم اگر از اول قصد رفتن به مکان معینی را داشته (هر چند نمی‌دانسته که آن مکان بیش از مسافت شرعی است)، در مکانی که توقف کرده است نمازش قصر است؛ اما اگر از اول قصد مکان معینی که در واقع بیش از مسافت شرعی است را نداشته و هنگام خروج نمی‌دانسته چند فرسخ از شهر دور خواهد شد مثل کسی که برای پیدا کردن گمشده‌ای خارج می‌شود و نمی‌داند چه مقدار باید برود، باید نماز را تمام بخواند ولی در مسیر برگشت چنانچه تا وطنش یا جایی که می‌خواهد ده روز در آنجا بماند، هشت فرسخ یا بیشتر باشد، باید نماز را قصر بخواند.

س۸) وظیفه سربازان در دوره آموزشی برای گرفتن روزه چیست؟

ج) سربازان در دوره آموزشی اگر در وطن نباشند و قصد ده روز هم نکرده باشند مسافر محسوب می‌شوند و نمی‌توانند روزه بگیرند مگر آنکه بدانند در یک محل ده روز یا بیشتر اقامت دارند.

۳

س۳) حکم نماز و روزه در شهری که وطن فرد نیست، بلکه محل کار اوست چیست؟

ج) محل کار، حکم وطن را ندارد؛ و بدون قصد اقامه ده روز نماز در آنجا شکسته است و روزه صحیح نیست؛ مگر آن که قصد زندگی دائمی هر چند برای بخشی از سال در آنجا نموده و یا بنا دارد به مدت هفت هشت سال در آنجا – به هر دلیل – زندگی کند، و با این قصد نیز مدتی زندگی کنند به طوری که عرفاً صدق کند که آنجا را وطن قرار داده است (مثلًا دو سه ماه یا حتی کمتر)، آنجا وطن او محسوب می‌شود.

س۴) کیفیت محاسبه مسافت شرعی برای قصر بودن نماز و روزه چگونه است؟

ج) نسبت به شهر مبدأ از آخر شهر محاسبه می‌شود و نسبت به مقصد هم اگر برای نقطه خاصی سفر نکرده بلکه مقصود او خود شهر است، اول شهر ملاک است اما اگر نقطه خاصی مدنظر است – مثلًا دوستی او را به منزل یا باگی که در داخل همان شهر است دعوت کرده – در محاسبه مسافت، همان نقطه باید در نظر گرفته شود.

س۵) اگر شخصی با خانواده‌اش در شهرستانی غیر از وطن خود به لحاظ موقعیت شغلی‌اش به مدت دوسال و یا سه سال زندگی کند و پایان هر هفته یک سفر سیاحتی و یا دید و بازدید و صله‌رحم به یکی از شهرستانها می‌رود که مسافت شرعی تا محل کار خود دارد و شنبه به محل کار و زندگی خود برمی‌گردد. حال نماز و روزه‌اش در محل کار و مقصد و بین مسیر چه حکمی دارد؟

ج) در فرض سؤال سفری که برای شغل انجام می‌دهد مانند سفر بازگشت به محل کار، از همان سفر اول در مسیر و محل کار تمام روزه‌اش صحیح است ولی در سفر غیر شغلی نظیر سفر برای تقویح حکم مسافر را دارد.

۴

س۱) شخصی که بخاطر شغلش مدام در حال جابجایی و مأموریت است و وقتی به خانه برمی‌گردد، بیش ازده روز در وطن می‌ماند، حکم نماز و روزه‌اش در حال مأموریت و در بین راه رفت و برگشت به خانه چیست؟
ج) اگر به مدت یک ماه، هر روز سفر شغلی (از جمله مأموریت) می‌رود و یا به مدت دو ماه، هر ده روز دو سه‌بار به سفر شغلی می‌رود و یا به مدت سه ماه هر ده روز یک سفر شغلی دارد، به تعویی که در این مدت ده روز یکجا نمی‌ماند، نماز در سفرهای شغلی – از همان سفر اول – در مبدأ، مقصد و بین راه تمام و روزه صحیح است و اگر ده روز یا بیشتر در یک محل اقامت کند، در سفر اول شغلی نماز شکسته و بعد از آن تمام است؛ البته در سفرهای شخصی حکم مسافر دارد و نماز قصر و روزه صحیح نیست.

س۲) کارمندی که هر روز برای رفتن به محل کار فاصله حدود سی و پنج کیلومتری از منزل تامیل کار را طی می‌کند، اگر به قصد دیدار از بستگان چند شب در محل کارش بماند، نمازش چه حکمی دارد؟

ج) اگر مسافرت به خاطر کاری که هر روز برای آن سفر می‌کند، نباشد، حکم سفر شغلی را ندارد، ولی اگر سفر به خاطر شغلی که در محل کار دارد، باشد و در ضمن آن، اعمال خاصی از قبیل دیدن اقوام و دوستان را هم می‌ماند، باعث تغییر حکم سفر شغلی نمی‌شود و نماز تمام و روزه صحیح است.

س۳) آیا مسافرت عمدى در ماه رمضان به قصد افطار و فرار از روزه گرفتن، جائز است؟
ج: مسافرت در ماه رمضان اشکال ندارد گوچه اگر برای فرار از روزه باشد کراحت دارد، و در صورت مسافرت، ولو اینکه برای فرار از روزه باشد، افطار بر او واجب است.

۱